

► Een historisch kralensnoer van vestingsteden, forten en schansen

© 2016 | INFOGRAPHIC: MARCEL KUSTER | CARTOGRAFIE: MAPS4NEWS

Den Bosch haakt aan bij Zuiderwaterliniep pad

**Zuiderwater-
liniep pad van 263
kilometer** gaat
vestingsteden
in Brabant met
elkaar verbinden.

Herman Wissink
Den Bosch/Vught

Wandelen van Grave naar Bergen op Zoom. Met uiteraard een tussenstop in Den Bosch. Als het goed is, kan het volgend jaar. Een tochtje van 263 kilometer. Het Zuiderwaterliniep pad, zoals het moet gaan heten, wordt een LAW: een Lange-Afstand-Wandelpad dat

voert langs de vestingwerken van de Zuiderwaterlinie.

Uiteraard haakt Den Bosch als vestingstad aan bij het nieuwe initiatief. In de stad zijn nog steeds restanten te zien van de eerste omringing van de stad, die behoren tot de oudste vestingwerken van het land. Het gemeentebestuur heeft, mede dankzij forse Europese subsidies, de afgelopen jaren de restauratie van de vestingwerken kunnen uitvoeren, die ook los van de Zuiderwaterlinie al een toeristische attractie zijn met eigen wandel- en vaartochten.

De Zuiderwaterlinie, aangelegd vanaf 1665, is de vroegere scheidslijn tussen Nederland boven en

onder de Maas. Maar ook tussen het protestantse noorden en het katholieke zuiden en tussen Staats en Spaans.

Sluisjes

De waterlinie wordt omschreven als 'een historisch kralensnoer van vestingsteden, forten, schansen en inundatievlaktes', gebieden die onder water gezet kunnen worden. Ze loopt van Bergen op Zoom naar Grave, via Steenberg, Willemstad, Klundert, Breda, Geertruidenberg, Heusden, Den Bosch en Ravenstein. Met een ingenieus stelsel van dijken en sluisjes kon het land tussen deze steden in tijden van oorlog onder wa-

ter worden gezet. De vele sluisjes in de Zeedijk in Elshout zijn daar dus elementen van.

„Al jaren wordt er gewerkt om de Zuiderwaterlinie toeristisch uit te venten”, zegt René Kwant, die door de provincie is ingehuurd als regisseur Zuiderwaterli-

nie. „Vorig jaar is het plan van het wandelpad serieus opgepakt. Je kunt het vergelijken met het Pieterpad (492 kilometer). Dat loop je ook niet in een keer. De wandelroute door Brabant is in vijf of tien meerdaagse tochten te verdelen. Onderweg bestaat dan de mogelijkheid om te overnachten.”

Kwant denkt dat het pad jaarlijks 15.000 wandelaars zal trekken. De route zal deels over bestaande wandelpaden gaan lopen. Elders moeten verbindingen worden aangelegd. Volgens Kwant zullen de kosten ongeveer 1 ton bedragen. Dat geld moet door de aan het pad liggende vestingsteden en de provincie worden opgehoest.

**De wandelroute
door Brabant is
in vijf of tien
meerdaagse
tochten te verdelen**

▲ De nieuwe parkeergarage Sint-Jan is deels in de oude vestingmuren gerealiseerd. Bezoekers lopen over een brug door een gat in de vestingmuur van en naar de historische Bossche binnenstad. FOTO SANDRA PEERENBOOM